

Sygn. akt II KK 429/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

w sprawie **M. P.**,

ukaranego z art. 10 ust. 2a w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z § 29 pkt 1 uchwały nr (...) Rady m. W. z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie m. W.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 marca 2022 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść ukaranego od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 16 października 2019 r., sygn. akt IV W (...),

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

M. P. został obwiniony o to, że w dniu 18 października 2018 r., w W. przy ul. J., będąc właścicielem posesji, hodował zwierzęta gospodarskie, tj. owce, na

terenie nieruchomości mimo zakazu, tj. o wykroczenie z art. 10 ust. 2a w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z § 29 pkt 1 uchwały nr (...) Rady m. W. z dnia 8 lutego 2018 r., w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie m. W.

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem nakazowym z dnia 16 października 2019 r., sygn. IV W (...), przyjmując, że na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 93 § 2 k.p.w. uznał obwinionego M. P. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i w oparciu o treść art. 10 ust. 2a w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 7 Uchwały o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 zł; obciążył obwinionego kosztami sądowymi w kwocie 80 zł., w tym kwotą 30 zł. tytułem opłaty oraz zasądził od niego kwotę 20 zł. na rzecz m. W., tytułem zryczałtowanych wydatków ponoszonych w toku czynności wyjaśniających.

Wobec niezaskarżenia wyroku przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 13 listopada 2019 r. (k. 30, 39).

Od tego orzeczenia kasację w trybie art. 110 § 1 k.p.w. na korzyść ukaranego złożył Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 93 § 2 k.p.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego ukaranemu czynu i jego wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina, jak i okoliczności czynu budziły istotne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja była zasadna w stopniu oczywistym, wobec czego polegać mogła uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Zaskarżony wyrok został

bowiem wydany z naruszeniem wskazanego przepisu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Orzekanie wyrokiem nakazowym wymaga spełnienia określonych warunków. Jedną z kluczowych przesłanek dopuszczalności tego trybu procedowania w sprawach o wykroczenia jest brak wątpliwości w zakresie sprawstwa i winy (art. 93 § 2 k.p.w.). Słuszny jest wyrażony przez Sąd Najwyższy pogląd, zgodnie z którym ów brak wątpliwości odnosić należy zarówno co do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, z uwzględnieniem zarówno złożonych wyjaśnień oraz innych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających. Poza sporem jest, że postępowanie nakazowe to instytucja prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu. Oznacza to, że dla wydania takiego orzeczenia wymagane jest osiągnięcie przez sąd, w oparciu o zebrane dowody, dostatecznego stopnia pewności w zakresie okoliczności popełnienia czynu i winy obwinionego. Wymóg ten będzie spełniony zwłaszcza wówczas, gdy sprawca przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a przyznanie się nie nasuwa zastrzeżeń, lub gdy istnieją oczywiste dowody dopuszczenia się czynu.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy, należy przyznać rację autorowi kasacji, wskazującemu, że warunek powyższy nie został tu spełniony. Sprawa nie była bowiem wolna od wątpliwości, zarówno odnośnie do winy jak i okoliczności popełnienia przypisanego ukaranemu wykroczenia.

Art. 10 ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie osoby, która nie wykonuje obowiązków określonych w regulaminie. Zgodnie natomiast z § 29 pkt 1 uchwały nr (...) Rady m. W. z dnia 8 lutego 2018 r., w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie m. W. — koniowate, bydło, jeleniowate, świnie i owce nie mogą być utrzymywane na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, jeżeli odległość od granic osiedli mieszkaniowych jest mniejsza niż 1000 m.

Słusznie dostrzegł skarżący, że materiał dowodowy sprawy nie wskazywał, aby w powyższym zakresie były prowadzone wystarczające czynności dowodowe,

w następstwie których nie powstałyby żadne wątpliwości, już choćby w kontekście możliwości zastosowania trybu nakazowego. Materiał fotograficzny oraz zeznania świadka – na co wskazał skarżący - pozostają w tej materii niewystarczające zwłaszcza, że zaniechano przesłuchania drugiego interweniującego funkcjonariusza, a także ewentualnych osób z kręgu sąsiedztwa, mogących mieć wiedzę w zakresie okoliczności przedmiotowego wykroczenia. Jawiło się to jako uzasadnione wobec kwestionowania przez obwinionego postawionego mu zarzutu i treści złożonych przez niego wyjaśnień, wymagających niewątpliwie weryfikacji za pomocą innego materiału dowodowego, w celu określenia rzeczywistej ich wartości procesowej. Okoliczności powyższe i brak dostatecznego wyjaśnienia sprawy na etapie dotychczasowego postępowania w kierunku zakreślonym w kasacji wykluczały zatem wydanie przez Sąd *meriti* wyroku nakazowego, który zapadł w tych okolicznościach z rażącym naruszeniem art. 93 § 2 k.p.w., które mogło mieć istotny wpływ na jego treść.

Wobec wystąpienia podstawy wskazanej w art. 523 § 1 k.p.k., konieczne okazało wydanie przez Sąd Najwyższy wyroku kasatoryjnego.